

parantem graui bello prefferunt. Nam ^{uel cede} xxx milia de exercitu eius ^{minu} vel captione inue-
 nerunt. Ceteri hostes milites quā primā ceterā manū romani in castris habere ceperunt.
 precio sollicitatus ab hostiū societate in sua castra duxerunt. Sempronius graecus
 pro consul ab hospite suo lucano quodā in insidiis inductus occisus ē. Centulus penula
 centurio decerni sibi ultro bellū aduersus hannibalem petit. aquo eū ^{viii} milia q̄s
 in aciem educentat egresus est. Post hunc gnaeus fuluius p̄tor ab hannibale uictus. amisso
 exercitu ipse quaesit. Pude recordationis. qd̄ em̄ dicitur. imphitātē magis an miserā
 romanorum dimmo uictus. t̄ imphā miserā. t̄ miserā imphitātē. Quis eredit eo tē po-
 re quo ciuium populi romani cū genū priuatā collationē poscebat. milites in eas
 tris non esse. nisi aut puer. aut seruus. aut scelerat̄. aut debitor. Et nec sic qui
 de numero idoneus erat. senatus incuria pene om̄is nouitius uidebatur. Postre-
 mo cū ita imminutus fractusq; omnib; desperabatur. ut consiliū derelinquenda italia
 subiretur. Quis eredit eo tē pore cū unū domesticū ut diximus bellū ferri nullom̄
 possit. tria insup transmaria bella fuisse suscepta. Vnū in macedonia contra philip-
 pum potentissimū macedonū regē. alterū in hispania contra hasdrubalē hanniba-
 lis frēm. tertiū in sardinia contra sardinios. & alterū hasdrubalē cartaginensium
 ducem. Extra hoc quartū hannibalē quo in italia p̄mebant. & tam fortis in alterv-
 trum desperatio in meliora p̄fecit. Nā in his om̄ib; desperando pugnarunt. pugnan-
 do uicerunt. Ex quo euidēt ostendit. n̄ tēpora tunc fuisse tranquilliora otis. s̄
 homines miseris fortiores. Anno ab urbe condita. dcl. iij. claudius marcellus ira-
 culas opulentissima urbe sicilię secunda oppugnatione uix cepit. quā cū iā pridem
 obsidisset archimedis. siracusan cū iā mirabili ingenio p̄diti machinis repulsus.
 expugnare n̄ potuit. **O**ccimo anno postquā hannibal in italia uenerat. igneo
 fuluio. & fulpicio consulib; hannibal de campania mouit exercitū. cū ingenti cla-
 de omniū p̄feditōne sueffanū agrū uia latina p̄fectus ad amenē flumiū. in mi-
 libus ab urbe conflat. Incredibili totius ciuitatis metu. cū senatu populoq; diuersis curis
 trepido. matrone quoq; amentes pauore p̄pugnaeula currerent. & conuicere in
 humeris sacta. p̄mūq; p̄muris pugnare gestirent. Ipse aut cū expeditis equitib;
 usq; ad portā collinā infestus accessit. deinde om̄s copias in aciem direxit. s̄ & con-
 sules fuluiusq; pro consul nondetrahere pugna. At ubi exposuit utrimq; acies con-
 fluerunt. in conspectu romę prociui uictoris future. tantus se subito umber nubib;
 grandine mixtus effudit. ut turbata agmina uix armis retentis in sua se castra col-
 ligerent. Deinde cū serenitate reddita in capū copię & in aciem redissent. rursum
 uolenter fusa tempestas. maiore metu mortalium auditiā cōcreuit. terroresq; ex-
 ercitus refugere intentoria coegit. Tunc conuersus in religione hannibal. dixisse
 fertur. potuim̄ sibi romę modo uoluntate n̄dari. modo potestate. Respondit an-

Hannibal ro-
 mā inuasit.

OMNES HOMINES CIVISLIBET SECTE. VEL VITAE. VEL PATRIE. ITA SEMPER
 ad prospectum prudentie naturali bono eriguntur. ut oblectamento cor-
 poris rationale mentis et si non actu preferant. iudicio tam preferendum scias.
 Que mens ratione duce illustrata. in medio virtutum quibus genuino fauo-
 re quavis virtus inclinatur. affurgit. scientiam dei quasi arcem perspicit. Deum enim quilibet
 hominum contempnere ad tempus potest. nescire in totum non potest. Unde quidam
 dum multis deum credunt. multos deos in discretum timore finxerunt. Sed hinc iam ut max-
 ime cum auctoritate veritatis operante. tum ipsa etiam ratione discentiente discessum est.
 Quippe. cum & philosophi eorum. ut de nostris scis sileam. dum intenti mentis studio querunt
 scrutantur quod omnia. unum deum auctorem omnium reppererunt. ad quod unum omnia referunt. Un-
 de etiam nunc pagani quosiam declarata veritatem de contumacia magis quam de ignorantia
 conuincit. dum a nobis discunt. non se plures deos sequi. sed sub uno deo magno. plu-
 res ministros uenerari fatentur. Restat quod de intelligentia veri dei. per multa intellegendi
 suspicionem confusa dissensio. quia de uno deo omnium pene una opinio est. Huc usque humana
 scrutatio. & si cum labore potuit. at ubi ratiocinatio defectit. fides subuenit. Nisi enim cre-
 diderimus. non intellegimus. Ab ipso audiamus. ipsique deo credam. quod uerum uelis scire de deo.
 Itaque unus est & uerus deus. inquit omnis ut diximus. & si ex diuersis opinionibus secta est currit.
 mutari regna. & disponenda tempora. peccata quoque puniri. quod infirma sunt mundi elegit. ut est fundat fortia.
Romanumque imperium. assumpto pauperum status pastore fundauit.
 Hoc prege & consules diu puerum. postquam a sic affricae. atque europa portum est. ad unum
 imperium eundemque fortissimum & clementissimum. sine cuncta ordinatione conegessit. Sub hoc im-
 peratore quem omnes fere gentes amore & timore permixto iuste honorarent. Deus ue-
 rusque superstitione sollicita ab ignorantibus colebatur. magnam illum intelligentie sue
 fontem aperuit. Promptiusque per hominem doctum homines. filium suum misit. operante
 uirtute que peccellerent hominem. coarguerentque demones quos aliqui deos putauis-
 sent. Ut qui ipsi tamquam hominum non credidisset. operibus tamquam deo crederet.
 Deinde ut in magno silentio ac pace latissima. in offensa & celeritate noui nominis glo-
 ria. & adnuntiata salutis uelut fama percurreret. & tamquam ut discipulis eius per diuer-
 sas gentes euntibus. ultroque per cunctos salutis dona offerentibus. ab eundem ac differendi
 quippe romanis euntibus. inter cives romanos esse tuta libertas. Quod ideo commemo-
 randum putauit. quia hic sextus libellus usque. ad cesarem augustum. de quo hec dicuntur
 extendit. Id si aliqui hanc lucidissimam rationem irritam putant. sius diu potius
 signant. quos primum prudentia elegerunt. Deinde peripuo cultu inuutarunt.
 ut sibi per eos amplissimum hoc pulcherrimumque imperium conderet. sic enim iacti-
 tant. quia ipsi optimo genere sacrorum emeruerunt precipuum deorum fauorem. Quibus
 ademptis uel perterritis. discesserint omnes adytis arisque relictis. de quibus hoc in